

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze 2009

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder:

- a. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning;
- b. Besluit maatschappelijke ondersteuning: het Besluit maatschappelijke ondersteuning, AMvB, Stb. 450;
- c. Persoon met beperkingen: een persoon die ten gevolge van ziekte of gebrek, inclusief chronische psychische en psychosociale problemen, aantoonbare beperkingen ondervindt bij het uitvoeren van activiteiten op het gebied van het voeren van het huishouden, bij het normale gebruik van de woning; bij het verplaatsen in en om de woning, bij het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel of bij het ontmoeten van medemensen en het op basis daarvan aangaan van sociale verbanden;
- d. Mantelzorger: een persoon, die mantelzorg verleent als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder b. van de wet;
- e. Zelfredzaamheid: het lichamelijk, verstandelijk, geestelijk en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die normale deelname aan het maatschappelijke verkeer mogelijk maken;
- f. Maatschappelijke participatie: normale deelname aan het maatschappelijke verkeer, te weten het voeren van een huishouden, het normale gebruik van de woning; het zich in en om de woning verplaatsen; het zich zodanig verplaatsen dat aansluiting wordt gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoersystemen; het ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier deel te nemen aan het lokale maatschappelijke leven;
- g. Algemene voorziening: een voorziening die wordt geleverd op basis van directe beschikbaarheid, een beperkte toegangsbeoordeling en die een snelle, regelarme en adequate oplossing biedt voor de beperkingen die een persoon ondervindt;
- h. Individuele voorziening: een voorziening die individueel wordt aangeboden indien een algemene voorziening geen adequate oplossing biedt;
- i. Eigen bijdrage: een bijdrage, die bij de verstrekking van een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget betaald moet worden;
- j. Eigen aandeel in de kosten: een aandeel in de kosten, dat bij de verstrekking van een financiële tegemoetkoming betaald moet worden;
- k. Voorziening in natura: een voorziening die in eigendom, in bruikleen of in de vorm van persoonlijke dienstverlening wordt verstrekt;
- l. Persoonsgebonden budget: een geldbedrag waarmee de aanvrager een of meer aan hem te verlenen voorzieningen kan verwerven en waarop de in deze verordening en het Besluit maatschappelijke ondersteuning te stellen regels van toepassing zijn;
- m. Financiële tegemoetkoming: een gehele of gedeeltelijke vergoeding voor de in het kader van de Wmo gemaakte kosten van een verleende voorziening;
- n. Inkomen: Het verzamelinkomen of belastbaar inkomen, zoals bedoeld in artikel 4.2 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning en waarvan uitgegaan wordt bij de vaststelling van de eigen bijdrage en het eigen aandeel in de kosten;
- o. Norminkomen: de normen genoemd in paragraaf 3.2 van de Wet werk en bijstand;
- p. Algemeen gebruikelijk: naar geldende maatschappelijke normen tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van de aanvrager behorend;
- q. Meerkosten: kosten van een mogelijk krachtens de wet te verlenen voorziening, voorzover dit deel van de kosten uitgaat boven voor die persoon als algemeen gebruikelijk te beschouwen kosten van een dergelijke voorziening;
- r. Huisgenoot: iedere persoon met wie de aanvrager gemeenschappelijk een woning bewoont;
- s. Leefeenheid: een eenheid bestaande uit gehuwden die al dan niet tezamen met een of meer ongehuwde minderjarigen duurzaam een huishouden voeren, dan wel uit een meerderjarige ongehuwde die met een of meer ongehuwde minderjarigen duurzaam een huishouden voert.
- t. Budgethouder: een persoon aan wie ingevolge deze verordening een persoonsgebonden budget is toegekend en die aan het college verantwoording over de besteding van het persoonsgebonden budget verschuldigd is.
- u. College: het college van burgemeester en wethouders.
- v. WMO-besluit: het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze.

Artikel 2. Beperkingen.

1. Een voorziening kan slechts worden toegekend voor zover:
 - a. deze langdurig noodzakelijk is om de beperkingen
 - op het gebied van het voeren van het huishouden;
 - op het gebied van het verplaatsen in en om de woning;
 - op het gebied van het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en;
 - bij het ontmoeten van medemensen en op basis daarvan sociale verbanden aangaan op te heffen of te verminderen;
 - b. deze, naar objectieve maatstaven gemeten, als de goedkoopst adequate voorziening kan worden aangemerkt;
 - c. deze in overwegende mate op het individu is gericht.
2. Geen voorziening wordt toegekend:
 - a. indien de voorziening algemeen gebruikelijk is;
 - b. indien de aanvrager niet woonachtig is in de gemeente Aa en Hunze;
 - c. voor zover er aan de zijde van de aanvrager geen sprake is van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen waarvoor de voorziening wordt aangevraagd;
 - d. voorzover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de aanvrager voorafgaand aan het moment van beschikken heeft gemaakt en het college de noodzaak, adequaatheid en passendheid achteraf niet meer kan beoordelen of deze beoordeling in redelijkheid niet meer van het college kan worden gevergd;
 - e. indien een voorziening als die waarop de aanvraag betrekking heeft reeds eerder krachtens deze, dan wel krachtens de aan deze verordening voorafgaande Verordening voorzieningen gehandicapten is verstrekt en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet is verstrekt, tenzij de eerder vergoede of versterkte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen.

Hoofdstuk 2. Vorm van te verstrekken individuele voorzieningen

Artikel 3. Financiële tegemoetkoming

Bij verstrekking van een financiële tegemoetkoming worden de toepasselijke voorwaarden zoals genoemd in artikel 3.1 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze 2009 in de beschikking opgenomen.

Artikel 4. Persoonsgebonden budget

1. Op het persoonsgebonden budget zoals genoemd in artikel 6 van de wet, zijn de volgende voorwaarden van toepassing:
 - a. een persoonsgebonden budget wordt alleen verstrekt ten aanzien van individuele voorzieningen;
 - b. de omvang van het persoonsgebonden budget is de tegenwaarde van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate te verstrekken voorziening in natura, indien nodig aangevuld met een vergoeding voor instandhoudingskosten;
 - c. de wijze waarop het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld wordt door het college vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze;
2. De toekenning van het te verstrekken persoonsgebonden budget, de omvang en, voor zover van toepassing, de looptijd ervan worden bij beschikking vastgesteld.
3. Bij de beschikking wordt een programma van eisen verstrekt waarin aangegeven is aan welke vereisten de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening dient te voldoen.
4. Het college kan nagaan of het verstrekte persoonsgebonden budget besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is. De budgethouder is verplicht de daarvoor noodzakelijke stukken, zoals genoemd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze, op verzoek van het college per omgaande te verstrekken.
5. Na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde bescheiden wordt door het college beoordeeld of er aanleiding bestaat het persoonsgebonden budget geheel of ten dele terug te vorderen of te verrekenen.

Hoofdstuk 3. Eigen bijdrage en eigen aandeel

Artikel 5. Eigen bijdrage

1. De persoon die in aanmerking wordt gebracht voor een individuele voorziening in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget is een eigen bijdrage verschuldigd.
2. De hoogte van de eigen bijdrage wordt gesteld op de maxima van artikel 4.1 lid 1 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning.
3. De eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden wordt in rekening gebracht zolang de voorziening duurt. Bij de verstrekking in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget van individuele woon- en vervoersvoorzieningen wordt de eigen bijdrage in rekening gebracht over maximaal negenendertig perioden van vier weken.
4. De eigen bijdrage is nooit hoger dan de door de gemeente gemaakte kosten van de voorziening.
5. Indien de voorziening in natura wordt verstrekt wordt de eigen bijdrage opgelegd nadat de voorziening is geleverd. Indien hulp bij het huishouden als persoonsgebonden budget wordt verstrekt wordt de eigen bijdrage opgelegd vanaf de indicatiedatum. Bij andere voorzieningen die in de vorm van een persoonsgebonden budget worden verstrekt wordt de eigen bijdrage opgelegd een maand nadat het persoonsgebonden budget is uitgekeerd.

Artikel 6. Eigen aandeel

1. De persoon van achttien jaar of ouder die in aanmerking wordt gebracht voor een individuele voorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming is een eigen aandeel in de kosten verschuldigd, tenzij in deze verordening anders is bepaald.
2. De hoogte van de eigen bijdrage wordt berekend overeenkomstig de maxima van artikel 4.1 lid 1 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning.
3. Bij de verstrekking van een financiële tegemoetkoming voor individuele woon- en vervoersvoorzieningen wordt de eigen bijdrage in rekening gebracht over maximaal negenendertig perioden van vier weken.
4. Geen eigen aandeel wordt in rekening gebracht bij een financiële tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten en bij de forfaitaire tegemoetkomingen voor vervoersvoorzieningen genoemd onder 2, 3 en 4 van artikel 25, eerste lid onder b van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze 2009.
5. Het eigen aandeel is nooit hoger dan de door de gemeente gemaakte kosten van de voorziening.
6. Het eigen aandeel wordt opgelegd nadat de voorziening is verstrekt.

Hoofdstuk 4. Hulp bij het huishouden

Artikel 7. Vormen van hulp bij het huishouden

De door het college, ter compensatie van beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek bij het voeren van een huishouden, te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene voorziening waaronder algemene hulp bij het huishouden;
- b. hulp bij het huishouden in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan hulp bij het huishouden.

Artikel 8. Primaat van de algemene hulp bij het huishouden

1. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 4, 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 7 onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien:
 - a. aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek of
 - b. problemen bij het uitvoeren van de mantelzorg het zelf uitvoeren van een of meer huishoudelijke taken onmogelijk maken en de algemene hulp bij het huishouden dit snel en adequaat kan oplossen.
2. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 4, 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 7 onder b. en c. vermelde voorzieningen in aanmerking worden gebracht als:
 - a. de in artikel 7 onder a. genoemde voorziening een onvoldoende oplossing biedt of
 - b. niet beschikbaar is.

Artikel 9. Gebruikelijke zorg

In afwijking van het gestelde in artikel 8 komt een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 4, 5 en 6 van de wet niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden als tot de leefeenheid, waar deze persoon deel van uitmaakt één of meer huisgenoten behoren die wel in staat zijn het huishoudelijk werk te verrichten.

Artikel 10. Omvang van de hulp bij het huishouden

De omvang van de hulp bij het huishouden wordt uitgedrukt in uren, afgerond naar decimalen, per week.

Artikel 11. Omvang van het persoonsgebonden budget

De bedragen per uur die in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, worden jaarlijks door het college vastgesteld en vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze.

Artikel 12. Hulp bij het huishouden en gebruikelijke zorg

Het college stelt regels met betrekking tot de gebruikelijke zorg en de vaststelling van de omvang van de hulp bij het huishouden.

Hoofdstuk 4. Woonvoorzieningen

Artikel 13. Vormen van woonvoorzieningen

De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het normale gebruik van de woning te verstrekken woonvoorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene woonvoorziening;
- b. een woonvoorziening in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een woonvoorziening;
- d. een financiële tegemoetkoming in de kosten van een woonvoorziening.

Artikel 14. Primaat algemene woonvoorzieningen en recht op individuele woonvoorzieningen

1. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 13, onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek een aanpassing aan de woning noodzakelijk maken en de algemene woonvoorziening dit snel en adequaat kan oplossen.
2. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 13, onder b. c. en d. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien de in het vorige lid genoemde oplossing niet aanwezig is of niet tot een snelle en adequate oplossing leidt.

Artikel 15. Soorten individuele woonvoorzieningen

De in artikel 13 onder b, c en d genoemde voorzieningen kunnen bestaan uit:

- a. een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten;
- b. een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening;
- c. een niet bouwkundige of niet woontechnische woonvoorziening;
- d. een tegemoetkoming in de kosten van tijdelijke huisvesting;
- e. een tegemoetkoming in de kosten van huurderiving;
- f. een uitraasruimte.

Artikel 16. Primaat van de verhuizing

1. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder a in aanmerking worden gebracht wanneer aantoonbare beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek het normale gebruik van de woning belemmeren.
2. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder b en c in aanmerking worden gebracht wanneer de in het eerste lid genoemde voorziening niet mogelijk is of niet de goedkoopst adequate voorziening is, of wanneer de aanpassingskosten in de woning lager zijn dan een door burgemeester en wethouders vast te stellen bedrag.
3. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15, onder f in aanmerking worden gebracht wanneer sprake is van een op basis van aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek aanwezige gedragsstoornis met ernstig ontremd gedrag tot gevolg, waarbij alleen het zich kunnen afzonderen kan leiden tot een situatie waarin deze persoon tot rust kan komen.

Artikel 17. Primaat van de losse woonunit

Indien een woonvoorziening van bouwkundige of woontechnische aard bestaat uit een aanbouw aan of een aanzienlijke verbouwing van een woning die het eigendom is van een verhuurder, die niet bereid is de aangepaste woning blijvend ter beschikking te stellen van personen die op basis van aantoonbare beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek behoefte hebben aan een dergelijke woning, zal het college een herplaatsbare losse woonunit verstrekken of een hiermee vergelijkbaar persoonsgebonden budget indien daartegen geen bezwaren van overwegende aard bestaan.

Artikel 18. Uitsluitingen

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op het treffen van voorzieningen aan hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantiewoningen, recreatiewoningen, kamerverhuur en specifiek op gehandicapten en ouderen gerichte woongebouwen voor wat betreft voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten of voorzieningen die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden.

Artikel 19. Hoofdverblijf

1. Een woonvoorziening wordt slechts verleend indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woonruimte waaraan de voorziening wordt getroffen.
2. In afwijking van het gestelde in het eerste lid kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woonruimte indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een AWBZ-instelling.
3. De aanvraag voor het bezoekbaar maken wordt ingediend in de gemeente waar de aan te passen woning staat.
4. De woonvoorziening betreft slechts het bezoekbaar maken van de in het tweede lid bedoelde woonruimte met een door het college in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze vast te leggen maximumbedrag.
5. Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan dat de aanvrager de woonruimte, de woonkamer en een toilet kan bereiken.

Artikel 20. Beperkingen

De aanvraag voor een woonvoorziening als bedoeld in dit hoofdstuk wordt geweigerd indien:

- a. de ondervonden problemen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen;
- b. voor zover de aangevraagde voorziening betrekking hebben op een hoger niveau dan het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw;
- c. de noodzaak tot het treffen van de woonvoorziening het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning ten gevolge van ziekte of gebrek geen aanleiding bestond en er geen andere belangrijke redenen aanwezig was;
- d. de aanvrager niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare meest geschikte woning, tenzij daarvoor tevoren schriftelijk toestemming is verleend door het college;
- e. deze betrekking heeft op voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten anders dan automatische deuropeners, hellingbanen en extra trapleuningen;
- f. de aanvrager voor het eerst zelfstandig gaat wonen, verhuisd is vanuit of naar een woonruimte die niet geschikt is het gehele jaar door bewoond te worden, verhuisd is naar een AWBZ-instelling of een andere instelling gericht op het verstrekken van zorg, of er in de verlaten woonruimte geen problemen met het normale gebruik van de woning zijn ondervonden.

Artikel 21. Terugbetaling bij verkoop

De eigenaar-bewoner, die krachtens deze verordening dan wel krachtens een aan deze verordening voorafgaande verordening een woonvoorziening heeft ontvangen die leidt tot waardevermindering van de woning, dient bij verkoop van deze woning binnen een periode van 10 jaar na gereedmelding van de voorziening, deze verkoop van de woning onverwijld aan het college te melden. De meerwaarde van de woning dient volgens het in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze door het college vastgelegde afschrijvingsschema te worden terugbetaald.

Hoofdstuk 5. Het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Artikel 22. Vormen van vervoersvoorzieningen

De door het college ter compensatie van beperkingen bij het zich lokaal verplaatsen te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene voorziening waaronder een collectieve vervoersvoorziening;
- b. een vervoersvoorziening in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een vervoersvoorziening.

Artikel 23. Het recht op een algemene voorziening

1. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 22 onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek:
 - a. het gebruik van het openbaar vervoer of
 - b. het bereiken van het openbaar vervoer onmogelijk maken.
2. De collectieve vervoersvoorziening als bedoeld in artikel 22 onder a kan bestaan uit een vervoerspas waarmee gebruik kan worden gemaakt van het collectief systeem van vervoer.
3. Bij de toepassing van lid 1 wordt van de persoon als daar genoemd binnen het vastgestelde zoneringsgebied een betaling gevraagd op basis van het door contractpartners vast te stellen vervoertarief.

Artikel 24. Het primaat van het collectief vervoer

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 22, onder b. en c. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht wanneer:

- a. aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek het gebruik van een collectief systeem als bedoeld in artikel 22, onder a., onmogelijk maken dan wel
- b. een collectief systeem als bedoeld in artikel 22, onder a. niet aanwezig is.

Artikel 25. Soorten individuele vervoersvoorzieningen

1. De in artikel 22 onder b. en c. genoemde voorzieningen kunnen bestaan uit:
 - a. een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget in de vorm van:
 - i) een al dan niet aangepaste bruikleenauto;
 - ii) een al dan niet aangepaste gesloten buitenwagen;
 - iii) een scootermobiel;
 - iv) een ander verplaatsingsmiddel;
 - b. een tegemoetkoming of een vergoeding in de kosten van:
 - i) aanpassing van een eigen auto;
 - ii) gebruik van een bruikleenauto;
 - iii) gebruik van een taxi of een eigen auto;
 - iv) gebruik van een rolstoeltaxi;
 - v) aanschaf van een ander verplaatsingsmiddel.
2. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet die voor een voorziening als vermeld in artikel 23 lid 2 in aanmerking komt heeft de keuzevrijheid voor wat betreft de vorm van de voorziening. Hij kan kiezen tussen een vervoerspas of een bedrag dat gelijk staat aan de kostprijs die de gemeente betaalt voor de vervoerspas.

Artikel 26. Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

Indien het inkomen van een ongehuwde persoon of het gezamenlijk inkomen van gehuwde personen meer bedraagt dan 1,5 maal het norminkomen, wordt het bezit van een personenauto algemeen gebruikelijk geacht, zodat een auto of een met een auto vergelijkbare voorziening en de daarmee samenhangende gebruiks- en onderhoudskosten niet in aanmerking komen voor verstrekking of vergoeding. Met een met een auto vergelijkbare voorziening worden in ieder geval bedoeld de financiële tegemoetkoming verstrekt in de kosten van een vervoersvoorziening in natura als bedoeld in artikel 23 lid 2, en een vervoersvoorziening als bedoeld in artikel 25 lid 1 onder b sub 2 t/m 4. Tevens wordt er bij een inkomen meer dan 1,5 maal het norminkomen geen voorziening verstrekt als bedoeld in artikel 22, onder a.

Artikel 27. Omvang in gebied en in kilometers

Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving in het kader van het leven van alledag, tenzij zich een uitzonderingssituatie voordoet waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de aanvrager zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de aanvrager noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen.

Hoofdstuk 6. Verplaatsen in en rond de woning

Artikel 28. Vormen van rolstoelvoorzieningen

De door het college, ter compensatie van beperkingen bij het verplaatsen in en om de woning dan wel voor sportbeoefening te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene voorziening waaronder een algemene rolstoelvoorziening;
- b. een rolstoelvoorziening in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een rolstoelvoorziening;
- d. een financiële tegemoetkoming te besteden aan een sportrolstoel.

Artikel 29. Primaat algemene rolstoelvoorziening bij incidenteel rolstoelgebruik en sportrolstoel

1. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g., onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 28, onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek incidenteel zittend verplaatsen in en rond de woning noodzakelijk maken.
2. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g., onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 28, onder b. en c. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning noodzakelijk maken en indien de in 28 onderdeel a vermelde voorziening niet aanwezig is of niet tot een snelle en adequate oplossing leidt.
3. Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 28, onder d. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek sportbeoefening zonder sportrolstoel onmogelijk maken.

Hoofdstuk 7. Het verkrijgen van voorzieningen en het motiveren van besluiten

Artikel 30. Gebruik aanvraagformulier

Een aanvraag dient te worden ingediend door middel van een door het college ter beschikking gesteld formulier.

Artikel 31. Inlichtingen, onderzoek, advies en beschikking

1. Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor de beoordeling van het recht op een voorziening, degene door wie een aanvraag is ingediend:
 - a. op te roepen in persoon te verschijnen voor een gesprek, ter beoordeling van de aanvraag op een door het college te bepalen plaats, mits de opgeroepen persoon daartoe in staat is;
 - b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen ondervragen en/of onderzoeken.
2. Het college vraagt een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies indien:
 - a. het handelt om een aanvraag een persoon betreffend, die nog niet eerder een aanvraag in het kader van deze verordening dan wel een aan deze verordening voorafgaande verordening heeft ingediend en het een voorziening betreft waarvan de kosten naar verwachting het bedrag als genoemd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze te boven zal gaan;
 - b. de gevraagde voorziening om medische redenen wordt afgewezen;
 - c. het college dat overigens gewenst vindt.
3. Een aanvrager is verplicht aan het college of de door hem aangewezen adviesinstantie die gegevens te verschaffen of te doen verschaffen die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de aanvraag.
4. Bij de advisering zoals genoemd in het eerste lid wordt door de adviseur gebruik gemaakt van de systematiek zoals neergelegd in de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments, de zogenaamde ICF classificatie.

Artikel 32. Samenhangende afstemming

Om de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend af te stemmen op de situatie van de aanvrager kan het college onderzoek verrichten naar de situatie van de aanvrager.

Artikel 33. Wijzigingen in de situatie

Degene aan wie krachtens deze verordening een voorziening is verstrekt, is verplicht aan het college mededeling te doen van feiten en omstandigheden, waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het recht op een voorziening.

Artikel 34. Intrekking van een voorziening

1. Het college kan een besluit, genomen op grond van deze verordening, geheel of gedeeltelijk intrekken indien:
 - a. niet is voldaan aan de voorwaarden gesteld bij of krachtens deze verordening;
 - b. op grond van gegevens beschikt is en gebleken is dat de gegevens zodanig onjuist waren dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen.
2. Een besluit tot verlening van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget kan worden ingetrokken indien blijkt dat de tegemoetkoming of het budget binnen zes maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van het middel waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 35. Terugvordering

1. Ingeval een voorziening is ingetrokken kan op basis daarvan reeds uitbetaalde financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget worden teruggevorderd.
2. In geval het recht op een in eigendom verstrekte voorziening is ingetrokken kan deze voorziening worden teruggevorderd indien de voorziening is verleend op basis van valselijk verstrekte gegevens

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 36. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 37. Indexering

Het college kan jaarlijks per 1 januari de in het kader van deze verordening en het op deze verordening berustende Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze geldende bedragen verhogen of verlagen conform de ontwikkelingen van de prijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek of overeenkomstig de regelgeving waarop bedragen zijn gebaseerd.

Artikel 38. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2009.

Artikel 39. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze 2009.

Gieter, 17 december 2008

De griffier de Voorzitter

T. Santes drs. H.F. van Oosterhout

Toelichting op de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze 2009

Inleiding

Het op 27 mei 2005 ingediende wetsvoorstel 30131 'Nieuwe regels betreffende maatschappelijke ondersteuning', de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), is op 14 februari 2006 in de Tweede Kamer met alleen de stemmen van de Socialistische Partij tegen aangenomen. Aan deze bijna unanieme stemming is een behandeling voorafgegaan die de wet een ander aanzicht heeft gegeven. De consequenties hiervan zijn niet direct te overzien: ook de Wet maatschappelijke ondersteuning is een wet die verdere invulling behoeft en uiteindelijk door jurisprudentie een duidelijke vorm zal krijgen. Bij de Wet maatschappelijke ondersteuning is dan bovendien nog sprake van het gegeven dat het kernbegrip van de wet, het zogenaamde compensatiebeginsel, bij amendement aan de wet is toegevoegd, waardoor een begripsomschrijving van dit cruciale begrip ontbreekt, met het gevolg dat de toelichting op het amendement uitgangspunt is voor de vormgeving van dit compensatiebeginsel.

Deze verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning geeft invulling aan de in de Wet maatschappelijke ondersteuning gegeven opdracht regels te stellen bij verordening. In deze verordening

is vorm gegeven aan het compensatiebeginsel zonder de regels van de Wet voorzieningen gehandicapten en de regels rond de functie huishoudelijke verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) geheel los te laten.

In de verordening is met name uitwerking gegeven aan de artikelen 4, 5, 6, 15, 19 en 26 Wmo.

In de Wmo komen voorzieningen uit de Welzijnswet en voorzieningen uit de AWBZ en de WVG bij elkaar. Voorzieningen die tot 1 januari 2007 onder de Welzijnswet vallen en na die datum onder de Wmo, worden als voorliggende voorzieningen aangeboden en worden daarom niet in deze verordening opgenomen. De in deze verordening opgenomen algemene voorzieningen zijn in principe ook als voorliggende voorzieningen te beschouwen, maar omdat de meeste algemene voorzieningen voor het eerst een plaats vinden in deze verordening, zijn zij nog wel benoemd en van een primaat voorzien. Het is niet ondenkbaar dat deze algemene voorzieningen op termijn terug te vinden zullen zijn bij de onbenoemde voorliggende voorzieningen zoals in beginsel maaltijdvoorziening en personenalarmering. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze 2009 volgt de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze die op 1 januari 2007 in werking trad op. De voorgaande twee jaar zijn een overgangperiode geweest, waarin ervaring is opgedaan met de nieuwe regelgeving. In de huidige verordening zijn de standpunten die de gemeenteraad ingenomen heeft in de Kadernota Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze van 4 september 2006 verwerkt. Met name de invoering van de eigen bijdrage of het eigen aandeel voor individuele voorzieningen die voorheen werden verstrekt in het kader van de Wet voorzieningen gehandicapten is een verandering ten opzichte van de vorige verordening.

De opzet van deze verordening is dat wanneer iets in een hogere regel (Wet maatschappelijke ondersteuning, de AMvB Besluit maatschappelijke ondersteuning) geregeld is, regeling hier doorgaans achterwege is gelaten.

Algemene toelichting.

De kern van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt gevormd door het begrip 'compensatiebeginsel'. Dit begrip is bij amendement 65 in de Wmo opgenomen.

Het begrip compensatiebeginsel is afkomstig van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg. In hun briefadvies over de Wmo staat het volgende:

'Het verdient volgens de Raad aanbeveling om de wettelijke aanspraak op maatschappelijke ondersteuning te relateren aan aard en ernst van de beperking(en) van burgers, door gemeenten te verplichten zorg te dragen voor compensatie van deze beperking(en). En wel zodanig dat de burger met een beperking in een gelijkwaardige uitgangspositie wordt gebracht ten opzichte van de burger zonder beperking(en). De gemeente heeft hierin een resultaatsverplichting. Dit brengt met zich mee dat de gemeente zelf mag bepalen welke voorzieningen zij aanbiedt om het wettelijk vastgestelde doel/resultaat te bereiken. Teneinde tevens recht te doen aan het uitgangspunt dat daar waar mogelijk beroep gedaan wordt op de eigen verantwoordelijkheid van burgers moet het mogelijk zijn om aan de aanspraak op ondersteuning een inkomenstoets te koppelen. Omdat het om maatschappelijke participatie gaat, is dit te rechtvaardigen. Daartoe dienen op centraal niveau regels gesteld te worden.

In het licht van de voorgestelde 'compensatieplicht' heeft het de voorkeur van de Raad om alleen individuele voorzieningen over te hevelen naar de WMO, zodat de wet een eenduidig karakter kan krijgen. In deze visie blijft naast de WMO een Welzijnswet bestaan, waarin de collectieve (gemeenschapsgerichte) voorzieningen worden ondergebracht. Deze voorzieningen zijn immers algemeen van aard en bedoeld voor iedere ingezetene van de gemeente, ongeacht diens eventuele beperkingen. Voor deze voorzieningen acht de Raad het niet gewenst een wettelijke aanspraak in het leven te roepen. Deze aanbeveling heeft betrekking op het niveau van de aanspraak (c.q. voorziening), niet op het niveau van de uitvoering. Op het tweede niveau kan immers, ook bij een individuele aanspraak (bijvoorbeeld vervoer) een 'collectieve' voorziening worden aangewend (bijvoorbeeld openbaar vervoer).

Door de aanspraak op ondersteuning niet te verankeren in een verplichting om bepaalde met name te noemen voorzieningen te verstrekken (zorgplicht), maar te omschrijven in termen van het te bereiken resultaat (compensatieplicht), kan onzekerheid ontstaan over wat nu precies als recht geldt. Om die reden is het volgens de Raad noodzakelijk om in de wet zelf op te nemen wanneer sprake is van een gelijkwaardige uitgangspositie van burgers. Dat is immers het resultaat waarop de gemeente, ook in rechte, kan worden aangesproken. Dit betekent dat geoperationaliseerd moet worden wat de termen 'zelfredzaamheid' en 'maatschappelijke participatie' betekenen: welke activiteiten moet iemand daarvoor tenminste kunnen uitvoeren?

Door het te bereiken resultaat (de compensatie) als aangrijpingspunt te nemen is het volgens de Raad niet noodzakelijk in de wet zelf criteria op te nemen voor de indicatiestelling.'

Dit begrip is 'vertaald' bij amendement en in de wet opgenomen. Het is met name de toelichting op het amendement dat informatie geeft over de bedoeling van de wetgever met het begrip compensatieplicht. De toelichting stelt:

'Ter vervanging van de verplichting gedurende drie jaar om te voorzien in met name genoemde producten en diensten strekt het nieuw geformuleerde artikel ertoe de algemene verplichting aan gemeenten op te leggen om beperkingen in de zelfredzaamheid op het gebied van het voeren van een huishouden, het zich verplaatsen in en om de woning en om zich lokaal per vervoermiddel te verplaatsen, weg te nemen. Onder zelfredzaamheid wordt in dit verband verstaan het lichamelijke, verstandelijke, geestelijke en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die deelname aan het normale maatschap-

pelijke verkeer mogelijk maken. Onder normale deelname aan het maatschappelijke verkeer wordt in ieder geval verstaan het kunnen voeren van een huishouden; het normale gebruik van een woning; het zich in en om de woning kunnen verplaatsen; het zich zodanig kunnen verplaatsen dat aansluiting kan worden gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoerssystemen; het kunnen ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier te kunnen deelnemen aan het lokale sociaal-maatschappelijk leven. Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.

De opdracht om compenserende voorzieningen te treffen wordt met dit artikel bij wet gegeven. De normering ervan wordt overeenkomstig de bestuurlijke structuur van de wet op het lokale niveau bepaald met inachtneming van alle bepalingen over de totstandkoming van het lokale beleid en de betrokkenheid van burgers en cliënten daarbij.

Het compensatiebeginsel geldt, zo geeft de tekst van artikel 4, lid 1 van de wet aan, voor de onderdelen:

- a. een huishouden te voeren,
- b. zich te verplaatsen in en om de woning,
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Uitgaande van een overgang van de drie WVG-terreinen woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen plus de functie huishoudelijke verzorging uit de AWBZ naar de Wmo worden de onderdelen uit artikel 4 van de wet in deze modelverordening als volgt uitgewerkt:

- a. onder het voeren van een huishouden wordt niet alleen verstaan de eerdere functie huishoudelijke verzorging, in deze verordening hulp bij het huishouden genoemd, maar ook woonvoorzieningen in het kader van het voeren van een huishouden (bij voorbeeld een onderrijdbare keuken);
- b. zich verplaatsen in en om de woning: de rolstoel;
- c. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel: de vervoersvoorzieningen uit de WVG;
- d. het ontmoeten van medemensen en het daaruit volgende aangaan van sociale verbanden wordt beschouwd als doelstelling voor de eerste drie verstrekkingenterreinen.

In artikel 4 van de wet wordt de gemeente opgedragen ten behoeve van de compensatie `voorzieningen te treffen'. De wet stelt dus niet dat het steeds om individuele voorzieningen moet gaan. Om te voorzien in het snel en regelarm treffen van veel voorkomende eenvoudige voorzieningen is in deze verordening het begrip `algemene voorzieningen' opgenomen. Dit type voorziening komt in de WVG voor onder bij voorbeeld de noemer `collectief vervoer'. In deze verordening wordt het begrip algemene voorziening geïntroduceerd voor alle onderdelen van het compensatiebeginsel. De mogelijkheid wordt geschapen voor algemene woonvoorzieningen, algemene hulp bij het huishouden, algemene vervoersvoorzieningen en algemene rolstoelvoorzieningen. Wat houden deze algemene voorzieningen in concreto in? Het kan gaan om scootermobielpools, rolstoelen voor incidenteel gebruik (rolstoelpools), collectief vervoer, klussen- en boodschappendiensten, et cetera. Deze opsomming is uitdrukkelijk niet limitatief, aangezien het een nieuw type voorziening betreft, waarvoor de komende jaren nieuwe invullingen zullen ontstaan. Met name op het terrein van hulp bij het huishouden is het een nieuw begrip.

Kenmerkend voor algemene voorzieningen is dat de gemeente deze voorzieningen organiseert, inkoopt en ter beschikking stelt, los van of vooruitlopend op individuele aanvragen terzake. Het zal in de regel gaan om steunpunten, depots, pools, waar de betreffende voorzieningen op voorraad worden gehouden, al of niet op wijkniveau.

Algemene voorzieningen zullen in de regel met een minimum aan procedures kunnen worden aangeboden: met geen of slechts een lichte toegangstoets en zonder eigen bijdragen.

De voordelen van deze algemene voorzieningen zijn een snelle en simpele oplossing van de problemen, zonder bureaucratie en zonder eigen bijdragen. In plaats van de soms complexe advisering wordt in dit kader van het veel lichtere begrip toegangsbeoordeling gebruik gemaakt. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling van deze algemene voorzieningen om daarmee de mogelijkheid van de aanvrager tot het kiezen voor een persoonsgebonden budget in te perken.

De verschillende verstrekkingenterreinen worden in de volgende hoofdstukken behandeld. De laatste hoofdstukken zijn gereserveerd voor procedurele aspecten.

Artikelsgewijze toelichting.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Ad a.

Deze bepaling spreekt voor zich; zie ook de in artikel 43 van de Wet maatschappelijke ondersteuning opgenomen citeertitel van de wet.

Ad c.

De term `beperkingen' is ontleend aan de ICF, de International Classification of Functioning, Disability, and Health, opgesteld door de Wereld Gezondheidsorganisatie (World Health Organisation, onderdeel van de Verenigde Naties). Het amendement-Miltenburg stelt over de ICF: `Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF

classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.

De begripsomschrijving van het begrip 'persoon met beperkingen' is afgeleid van de begripsomschrijving van 'beperkingen' en van de verschillende terreinen waarvoor op grond van de wet voorzieningen kunnen worden verstrekt. Daarnaast is vanuit de Wet voorzieningen gehandicapten het onderdeel 'aantoonbare beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek' toegevoegd. Mede in verband met de begrenzing van de doelgroep zal immers een objectief criterium nodig zijn. Hierdoor blijft jurisprudentie op grond van de Wet voorzieningen gehandicapten ten aanzien van dit onderdeel op dit begrip van toepassing.

Aan deze formulering is de nieuwe doelgroep 'personen met een chronisch psychisch of psychosociaal probleem' toegevoegd. Deze doelgroep is afkomstig uit de AWBZ-regelgeving (Besluit zorgaanspraken).
Ad d.

De begripsomschrijving van het begrip 'mantelzorger' is ontleend aan de begripsomschrijving van 'mantelzorg' in de wet (artikel 1, lid 1 onder b, van de wet).

Ad e.

Deze begripsomschrijving komt uit de toelichting op reeds eerder genoemde amendement-Miltenburg c.s., dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd (TK 2005-2006, 30131/65).

Ad f.

Ook deze begripsomschrijving is, evenals de onder f. genoemde, ontleend aan de toelichting op het amendement-Miltenburg c.s., dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Ad g.

Het gaat hier om direct of uit voorraad beschikbare voorzieningen, die met een minimum aan bureaucratie kunnen worden verstrekt. Daarbij valt te denken aan een scala van reeds bestaande of nog te ontwikkelen voorzieningen: collectief vervoer, scootermobielpools, algemene woonvoorzieningen als klussendiensten en voorzieningendepots, rolstoelpools en vrijwilligersdiensten. De verstrekingsprocedure is eenvoudiger dan bij individuele voorzieningen: een beperkte toegangsbeoordeling en geen eigen bijdragen. In de regel gaat het om eenvoudige en veel voorkomende voorzieningen. Kenmerk van algemene voorzieningen is tenslotte dat zij altijd in natura verstrekt worden en nooit als financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget.

Ad h.

Algemene voorzieningen hebben in het kader van deze verordening voorrang op individuele voorzieningen. Waar mogelijk zal eerst een algemene voorziening worden aangeboden, waar nodig zal een individuele voorziening worden verstrekt. Hoe de keuze zal worden gemaakt tussen beide categorieën voorzieningen hangt uiteraard helemaal af van de individuele situatie van de aanvrager. Door het college vast te stellen beleidsregels zullen afwegingscriteria geven, verder zal een op de individuele situatie afgestemd medisch advies vaak van groot belang zijn.

Ad i.

De bevoegdheid voor het vragen van een eigen bijdrage vloeit voort uit artikel 15 lid 1 van de wet. De in lid 3 genoemde Algemene Maatregel van Bestuur is het Besluit maatschappelijke ondersteuning. In hoofdstuk IV van de AMvB zijn regels gesteld met betrekking tot de eigen bijdrage.

Ad j.

De bevoegdheid voor het vragen van een eigen aandeel in de kosten van een financiële tegemoetkoming vloeit voort uit artikel 19 lid 1 van de wet. In hoofdstuk IV van het Besluit maatschappelijke ondersteuning zijn regels gesteld met betrekking tot het eigen aandeel.

Ad k.

Deze voorzieningen worden genoemd in artikel 6 van de wet, waarin bepaald is dat het college rechtgebenden het alternatief biedt tussen een naturavoorziening en een persoonsgebonden budget.

Ad l.

Persoonsgebonden budget: een geldbedrag dat equivalent is aan de naturavoorziening. De voorwaarden voor een persoonsgebonden budget zijn geregeld in artikel 4 van de verordening.

Ad m.

Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat is bedoeld om een bepaalde voorziening te verwerven. Het is niet per se een kostendekkende vergoeding, maar een bedrag, bedoeld als tegemoetkoming in de kosten.

Ad p.

Evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten het geval was, is het ook onder de Wet maatschappelijke ondersteuning niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd. Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag. Het begrip 'algemeen gebruikelijk' is geconcretiseerd in de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Het begrip heeft vaak voor verwarring gezorgd, omdat algemeen gebruikelijke voorzieningen soms wel specifiek voor een handicap worden aangeschaft, maar vanwege hun algemeen gebruikelijke karakter toch niet vergoed worden. Om duidelijk te maken wat in de wet verstaan wordt onder dit begrip is de begripsomschrijving vanuit de jurisprudentie in de verordening

opgenomen. In het algemeen is een voorziening algemeen gebruikelijk wanneer zij voldoet aan de volgende voorwaarden:

1. het aan te schaffen object kan voor een persoon zonder beperkingen tot het normale aanschafpatroon worden gerekend;
2. het is in de reguliere handel verkrijgbaar;
3. het is niet speciaal bedoeld voor personen met beperkingen.

Wat algemeen gebruikelijk is hangt ook af van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager, en van de capaciteit van de aanvrager om uit het oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien. Dit is het individualiseringsbeginsel van artikel 4 lid 2 van de wet. Zie voor verdere informatie het Verstrekkingsboek op dit onderdeel.

Ad q.

Het begrip 'meerkosten' hangt nauw samen met het begrip 'algemeen gebruikelijk'; deze twee begrippen zijn elkaars tegenhangers. De meerkosten zijn de kosten, die in een direct oorzakelijk verband staan met het compenseren van de ondervonden beperking, het chronisch psychisch probleem of het psychosociaal probleem, zoals die zijn genoemd in artikel 1, lid 1, onder g, sub 6 van de wet. Een met de persoon als de aanvrager vergelijkbaar persoon zonder die beperking, het chronisch psychisch probleem of het psychosociaal probleem, heeft deze meerkosten per definitie niet, omdat daarvoor in diens situatie geen noodzaak is. Zie voor een nadere invulling in de jurisprudentie omtrent het begrip 'algemeen gebruikelijk' het Verstrekkingsboek over dit onderwerp.

Ad r.

Het uitgangspunt van deze begripsomschrijving ligt in het Protocol Gebruikelijke zorg, zoals tot aan de invoering van de wet door het Centrum Indicatiestelling Zorg werd toegepast als verzameling beleidsregels voor de AWBZ-indicatiestelling voor huishoudelijke zorg. Dit protocol is in aangepaste vorm opgenomen in een bijlage van het Verstrekkingsboek.

Ad s.

De noodzaak om 'leefeenheid' te definiëren is gegeven in artikel 10 Verordening. Aangezien 'leefeenheid' een begrip is dat ook voorkomt in de wet (artikel 1 lid 1 onder h; artikel 41 lid 1) kan dit begrip niet omzeild worden, zoals in de huidige AWBZ-regels voor gebruikelijke zorg. De oude AWBZ-definitie voor leefeenheid is daarom nog van toepassing. Op grond van artikel 2 Wmo worden met gehuwden dan weer gelijkgesteld geregistreerde partners en degenen die ongehuwd met elkaar een duurzame huishouding voeren. Zie artikel 1 onder b Besluit zorgaanpak AWBZ.

Ad t.

De invoering van het persoonsgebonden budget maakt het opnemen van het begrip 'budgethouder' noodzakelijk. De budgethouder is de persoon die de beschikking krijgt over het budget en over de besteding daarvan ook verantwoording af dient te leggen.

Artikel 2. Beperkingen

Artikel 2. lid 1.

Ad a.

Deze definitie is in zijn kern ontleend aan de Modelverordening Wet voorzieningen gehandicapten en aan de wet aangepast. Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan, in tijd uitgedrukt, gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen die in een terminaal ziektestadium verkeren. Het kan ook gaan om veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard is. Kenmerk is in beide genoemde situaties dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap op het moment van de aanvraag, onomkeerbaar is. Er is dus redelijkerwijs geen verbetering te verwachten in de situatie van de aanvrager. In dit kader zal de prognose van groot belang zijn. Zegt de prognose dat de betrokkene na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen zal kunnen functioneren, dan mag men van kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, waarbij verbetering in de toestand periodes van terugval opvolgen, kan echter uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medisch adviseur speelt bij het antwoord op de vraag of er al dan niet sprake is van een langdurige noodzaak voor de betreffende voorziening een belangrijke rol. Voor langere tijd betekent in ieder geval dat wie tijdelijke beperkingen heeft, bijvoorbeeld door een ongeluk, terwijl vast staat dat de handicap van voorbijgaande aard is, niet voor een voorziening in het kader van deze verordening in aanmerking komt. Betrokkene kan een beroep doen op de hulpmiddelendepots van de Thuiszorgorganisaties die opgezet zijn in het kader van de AWBZ. Uit deze depots kan men twee maal drie maanden een hulpmiddel gratis lenen. Deze periode kan worden verlengd, zij het dat dan huur is verschuldigd. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig ligt zal van situatie tot situatie verschillen.

Een uitzondering op de regel dat de aangevraagde voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn, wordt gevormd door situaties waarin voor een afzienbare periode hulp bij het huishouden nodig is, bijvoorbeeld bij ontslag uit het ziekenhuis na een opname of bij een ontregeld huishouden.

Ad b.

Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel adequaat als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip adequaat bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Het is aan het college om, zo nodig op basis van een advies, te bepalen of een voorziening adequaat is. Eigen-

schappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening méér adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een hoogstens verantwoord, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een adequate voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening, mits de aanvrager bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip goedkoopst adequaat geeft het college mogelijkheden tot sturen binnen het beleid.

Ad c.

Het probleem van het individu dient op grond van de wet te worden gecompenseerd. Dat individuele probleem staat dan ook centraal bij de beoordeling van de aanvraag voor een voorziening op grond van de wet. Zie verder het Verstrekkingenboek op dit onderdeel.

Artikel 2. lid 2.

Ad a.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn voorzieningen waarover een met de aanvrager vergelijkbare persoon, ook los van de beperking, zou kunnen beschikken. Deze voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Dit beginsel wordt al tientallen jaren tijd gehanteerd in de sociale wetgeving (AAW/WAO, voormalige Wet-Rea, WVG) en heeft tot een omvangrijke jurisprudentie geleid, die is vastgelegd in de definitie van dit begrip, zoals die is opgenomen in artikel 1, onder n. van deze verordening. Wat in een concreet geval algemeen gebruikelijk is, hangt dus in beginsel af van de aard van de gevraagde voorziening. Daarnaast speelt de – financiële - situatie van de aanvrager een rol, gezien in relatie tot de maatschappelijke normen op het moment van de aanvraag. Met name die financiële situatie van de aanvrager kan leiden tot een uitzondering op het beginsel dat geen algemeen gebruikelijke voorzieningen worden verstrekt.

Ad b.

In de wet is, in tegenstelling tot de situatie bij de Wet voorzieningen gehandicapten, geen specifieke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de compensatieplicht zich beperkt tot in de gemeente woonachtige personen. Dit artikel moet opgenomen worden om te voorkomen dat aanvragen behandeld worden in gemeenten waar de aanvrager niet woonachtig is. Zie verder Verstrekkingenboek.

Ad c.

In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren voorzieningen en vragen zij na het optreden van een beperking voorzieningen aan, die in hun situatie kunnen leiden tot de conclusie dat het optreden van beperkingen geen meerkosten met zich meebrengt. Daarvoor is deze onder e. genoemde bepaling bedoeld.

Ad d. en e.

In artikel 2 lid 2, onder d. en e. geeft de verordening een tweetal gronden voor weigering aan. Onder f. wordt bedoeld op de situatie dat de aanvrager een voorziening aanvraagt en vóórdat een besluit is genomen omtrent de voorziening deze reeds door de aanvrager gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het mogelijk is dat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Bijvoorbeeld nadat het college een beslissing over de aanvraag voor een woningaanpassing heeft genomen mag een aanvang worden gemaakt met de werkzaamheden. Pas op dat moment heeft het college alle op de aanvraag betrekking hebbende gegevens beoordeeld en op grond hiervan een besluit genomen over de te treffen voorziening.

Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt. Het college kan bijvoorbeeld ook factoren laten meewegen die buiten de woonruimte van de aanvrager gelegen zijn, zoals een beschikbare aangepaste of goedkoop aan te passen woning elders, of een losse woonunit, waardoor een woningaanpassing wellicht niet noodzakelijk is.

De Centrale Raad van Beroep heeft een nuancering aangebracht op bovengenoemde uitleg. Het doel van een deze bepaling is de gemeente niet in de positie te brengen dat de noodzaak, adequaatheid en passendheid van aangevraagde voorzieningen niet meer kunnen worden beoordeeld. Indien deze beoordeling ondanks de reeds gemaakte kosten toch kan plaatsvinden, mag zeker niet op grond van deze (imperatieve) bepaling worden afgewezen. Afwijzing op de grond dat reeds kosten zijn gemaakt voordat het college een beslissing heeft genomen is slechts houdbaar wanneer het college niet meer kan achterhalen of een voorziening noodzakelijk, adequaat en passend is om een aantoonbare beperking op het gebied van het wonen of het zich binnen of buiten de woning verplaatsen op te heffen of te verminderen. Vooral wanneer een persoonsgebonden budget of een financiële tegemoetkoming voor een woonvoorziening wordt gevraagd kan, wanneer voldaan kan worden aan het voorbehoud van de Centrale Raad van Beroep, een bedrag beschikbaar worden gesteld ter hoogte van de goedkoopst adequate oplossing. Zie verder hierover het Verstrekkingenboek.

Pas nadat het college een positieve beschikking voor een verhuiskostenvergoeding heeft gegeven, komt een aanvrager hiervoor in aanmerking. Pas nadat advies is verkregen en de gemeente een afweging heeft gemaakt welke oplossing het meest adequaat is kan de aanvrager tot verhuizen overgaan. Met deze voorwaarde wordt tevens voorkomen dat de gemeente achteraf, nadat de aanvrager reeds is

verhuisd, met een claim voor een verhuiskostenvergoeding geconfronteerd wordt. In bepaalde gevallen kan het echter nodig zijn dat de aanvrager snel moet beslissen omdat de woning anders aan een andere woningzoekende wordt toegewezen. In deze en andere urgente gevallen is het verkrijgen van toestemming van het college ook voldoende. Maar in alle gevallen dient de aanvrager voorafgaand aan de verhuizing schriftelijk toestemming van de gemeente te hebben verkregen. Het hoeft hier uiteraard niet te gaan om de feitelijke verhuizing, maar om een situatie waarin men bepaalde onomkeerbare stappen heeft gezet die in de regel voorafgaan aan een verhuizing, zoals het sluiten van een koop- huur- of erfpachtovereenkomst inzake de te betrekken woning.

Onder e. wordt in dit artikel aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaats gehad, terwijl het de aanvrager te verwijten valt dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de aanvrager geen schuld treft. Indien een ander aansprakelijk is voor het verlies, dient bekeken te worden of het mogelijk is deze derde door de aanvrager hiervoor aansprakelijk te doen stellen om zodoende de kosten te kunnen verhalen. Indien in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien bijvoorbeeld bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Hoofdstuk 2. Vorm van te verstrekken individuele voorzieningen

Artikel 3. Financiële tegemoetkoming.

Om te waarborgen dat de verstrekte financiële tegemoetkoming wordt besteed aan een noodzakelijke voorziening, en niet aan zaken die los staan van de doelen die met de wet worden beoogd, kunnen bij beschikking voorwaarden worden verbonden aan de verstrekking van een tegemoetkoming op grond van de wet. Deze bepaling, die moet worden gezien in relatie tot de bepalingen uit hoofdstuk 7 van deze verordening, biedt daartoe de mogelijkheid.

Artikel 4. Persoonsgebonden budget.

Het persoonsgebonden budget dient gezien te worden als een manier waarop een toegekende voorziening wordt verstrekt. De onder lid 1 onder a van dit artikel genoemde bepaling spreekt dan ook voor zich en sluit aan op de bepaling in artikel 6 van de wet. Hierin is vastgelegd dat alleen bij toekenning van individuele voorzieningen in beginsel de keuze voor een persoonsgebonden budget moet worden geboden. Algemene voorzieningen vallen niet onder deze eis.

Onder b is bepaald dat de hoogte van het persoonsgebonden budget gelijk is aan de tegenwaarde van de te verstrekken goedkoopst adequate voorziening. Er moet immers een referentiebedrag zijn, waarop het persoonsgebonden budget kan worden gebaseerd. 'Goedkoopst adequaat' is een objectief vaststelbaar referentiepunt. Voorts kan een aanvullend bedrag worden vastgesteld voor de instandhoudingskosten van de voorziening.

Lid 1 onder c bepaalt dat het college de omvang van een persoonsgebonden budget vaststelt. Het zal immers gaan om een veelheid van verschillende persoonsgebonden budgetten voor verschillende voorzieningen. Daarbij zullen, ter bevordering van de rechtsgelijkheid, eenduidige richtlijnen noodzakelijk zijn. Invulling van deze richtlijnen vindt plaats in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze en in het Verstrekkingenboek.

Lid 2 bepaalt dat in elk geval de belangrijkste aspecten van het persoonsgebonden budget in de toekenningsbeschikking worden vastgelegd. Het gaat om de omvang ervan (de hoogte van het budget), maar het kan ook gaan om de periode waarover het wordt toegekend. Het spreekt voor zich dat dergelijke beschikkingen uiterst zorgvuldig worden geformuleerd.

In lid 3 is neergelegd de algemene eis dat er een program van eisen wordt vastgesteld, waarin wordt aangegeven aan welke eisen de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening moet voldoen. Het program van eisen is dus een belangrijk document; als niet aan het program van eisen wordt voldaan kan dat gevolgen hebben voor de afrekening van het toegekende budget.

De stukken bedoeld in lid 5 zijn staan vermeld in artikel 2.3 WMO-besluit.

Artikel 5. eigen bijdrage

1.

Bij de totstandkoming van de wet heeft het Kabinet meer dan voorheen willen wijzen op de eigen verantwoordelijkheid van de Wmo-gerechtigden. Een instrument om de eigen verantwoordelijkheid te vergroten is de eigen bijdrage. In een brief over de Wmo uit april 2004 schrijven de minister en de staatssecretaris hierover: 'Om de Wmo toegankelijk te houden voor iedereen en voor de effectiviteit van de eigenbijdrageregeling is het wenselijk dat de gemeente in de regeling elke burger naar draagkracht verantwoordelijkheid laat nemen.'

De mogelijkheid om een eigen bijdrage te heffen wanneer een individuele voorziening verstrekt wordt in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget is gegeven in artikel 15 van de wet. De regels voor de vaststelling van de omvang van de eigen bijdrage zijn vastgelegd in hoofdstuk IV van het Besluit maatschappelijke ondersteuning, de Algemene Maatregel van Bestuur bedoeld in artikel 15 lid 3 van de wet.

Het is slechts een kwestie van terminologie, maar wanneer een voorziening wordt verstrekt in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget wordt het deel dat hierop in mindering wordt gebracht

eigen bijdrage genoemd, en wanneer een voorziening wordt verstrekt als financiële tegemoetkoming wordt het deel dat hierop in mindering gebracht wordt eigen aandeel in de kosten genoemd.

2.

Hoofdstuk IV van het Besluit maatschappelijke ondersteuning (Stb 2006/450) handelt over de eigen bijdrage en het eigen aandeel bij financiële tegemoetkomingen. In artikel 4.1 van het Besluit wordt onder a, b, c en d aangegeven welke bedragen de minister als maximum laat gelden voor welke groepen. De gemeente Aa en Hunze heeft ervoor gekozen de eigen bijdrage voor alle in aanmerking komende voorzieningen vast te stellen op de maxima van artikel 4.1 van het Besluit.

3.

Artikel 4.1 lid 3 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning bepaalt dat indien een voorziening bestaat uit het verschaffen in eigendom van een roerende zaak dan wel een bouwkundige of woontech- nische aanpassing van een woning die in eigendom is van de aanvrager, gedurende maximaal negen- endertig perioden van vier weken een eigen bijdrage in rekening kan worden gebracht dan wel bij de vaststelling van de hoogte van de financiële tegemoetkoming gedurende maximaal die periode een met toepassing van de daarvoor geldende regels berekend bedrag in mindering worden gebracht. Arti- kel 4.1 lid 3 BMO ziet niet op de situatie dat een soortgelijke voorziening wordt verstrekt aan een aanvrager die geen eigenaar is van de woning (de aanvrager huurt bijvoorbeeld een woning die in ei- gendom is van de woningcorporatie). Laatstgenoemd artikellid ziet evenmin op de situatie dat een voorziening in natura bestaat uit het verschaffen in bruikleen van een roerende zaak (bijvoorbeeld een scootermobiel). In beide gevallen wordt hier de duur van de eigen bijdrage gelijk getrokken met de voorzieningen zoals genoemd in artikel 4.1 lid 3 BMO.

De toevoeging 'maximaal' ziet op het geval dat een voorziening wordt verstrekt over een periode korter dan 39 vierwekelijkse termijnen.

4.

Het Centraal Administratiekantoor, dat de eigen bijdrage int, kent ook de kostprijs die de gemeente voor een voorziening betaalt. De inning van de eigen bijdrage wordt gestaakt zodra de kostprijs over- schreden wordt. Dreigt de kostprijs van de voorziening hoger te worden dan de eigen bijdrage over een periode van drie jaar, dan wordt hier al bij de aanvraag op gewezen.

5.

Iemand wordt geacht over de voorziening waarvoor het persoonsgebonden budget verstrekt is te kunnen beschikken binnen een maand nadat het persoonsgebonden budget op zijn rekening gestort is.

Artikel 6. eigen aandeel

1.

De mogelijkheid om een eigen aandeel in de kosten in rekening te brengen wanneer een financiële te- gemoetkoming wordt verstrekt is gegeven in artikel 19 van de wet. De regels die bij de vaststelling van de omvang van het eigen aandeel van toepassing zijn, zijn dezelfde als die gehanteerd worden bij de vaststelling van de omvang van de eigen bijdrage.

Op grond van artikel 15 lid 1 van de wet mag alleen van personen van achttien jaar en ouder die voor een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget in aanmerking komen een eigen bijdrage gevraagd worden (artikel 15 lid 1 Wmo). Het eigen aandeel in de kosten is geregeld in artikel 19 Wmo. Hier wordt deze beperking niet genoemd. Daarom wordt deze regel opgenomen in de verordening.

3.

De toevoeging 'maximaal' ziet op het geval dat een voorziening wordt verstrekt over een periode korter dan 39 vierwekelijkse termijnen.

4.

Er kan geen eigen aandeel in rekening worden gebracht wanneer het een forfaitaire of gemaximeerde vergoeding betreft. Deze vergoeding onderscheidt zich van de financiële tegemoetkoming (zie de defi- nitieartikelen in verordening en besluit). De Centrale Raad van Beroep omschrijft de forfaitaire tege- moetkoming als een tegemoetkoming waarbij geen vastomlijnd eigen aandeel in de kosten is aan te wijzen. Dit is eveneens van toepassing op de tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten, die echter formeel 'financiële tegemoetkoming' genoemd wordt.

Hoofdstuk 3. Hulp bij het huishouden.

Artikel 7. Vormen van hulp bij het huishouden

In artikel 4 lid 1 van de wet wordt het college opgedragen om voorzieningen aan te bieden ter onder- steuning van het voeren van een huishouden. Hulp bij het huishouden wordt hier uitsluitend opgevat als huishoudelijke hulp. In het hoofdstuk over woonvoorzieningen worden beperkingen die zich voordoen in het normale gebruik van de woning bestreden. Tot het normale gebruik van de woning behoort ook het doen van de huishouding. Wanneer hier beperkingen ondervonden worden, kunnen voorzieningen – bijvoorbeeld een onderrijdbare keuken – getroffen worden.

Onder de AWBZ werd gesproken van de functie huishoudelijke verzorging. Om aan te geven dat onder de Wmo sprake is van een eigen begrip wordt in deze verordening het begrip 'hulp bij het huishouden' aangehouden.

Hulp bij het huishouden kan in drie vormen als voorziening worden aangeboden. Onder a. wordt ge- noemd de algemene voorziening; een snelle en eenvoudige dienstverleningsoplossing zonder veel

administratieve rompslomp voor gemeente en aanvrager. De algemene vorm van hulp bij het huishouden is nader uitgewerkt in het Verstrekkingenboek.

Onder b. wordt genoemd de hulp bij het huishouden in natura. Ook hier gaat het om een vorm van persoonlijke dienstverlening, net als bij de onder a. genoemde vorm. Het verschil zit echter in de toekenningsprocedure, die meer op de persoon is afgestemd, en in de regel meer geschikt zal zijn voor de wat grotere en langduriger behoefte aan hulp.

Onder c. is genoemd het persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden. Met dit persoonsgebonden budget moet de aanvrager zelf hulp inhuren.

Artikel 8. Primaat van de algemene hulp bij het huishouden

In artikel 8 lid 1 wordt geregeld onder welke basisvoorwaarden men gebruik kan maken van een algemene voorziening voor hulp bij het huishouden, indien deze in de gemeente voorhanden is. In aanmerking komen in eerste instantie personen met een aantoonbare beperking ten gevolge van ziekte of gebrek. Verder komen in aanmerking mantelzorgers in het kader van de zogenaamde 'respijtzorg', dat wil zeggen dat de noodzaak aanwezig is om mantelzorgers te ontlasten. Nota bene: het is daarbij niet de bedoeling van de wetgever dat het huishouden van de mantelzorger wordt overgenomen, maar overname van het huishouden van degene die de mantelzorg ontvangt is wel degelijk mogelijk.

Algemeen aangeboden hulp bij het huishouden is in de vorm van een primaat in deze verordening neergelegd. Dat houdt in dat in eerste instantie wordt bezien of deze vorm van hulp bij het huishouden het probleem op adequate wijze kan oplossen.

Als de in het vorige lid genoemde algemene voorziening onvoldoende adequaat is of niet aanwezig is, komt de individuele voorziening voor hulp bij het huishouden aan de orde. Lid 2 moet dus in samenhang met lid 1 worden gelezen. De individuele voorziening kan bestaan uit een voorziening in natura of uit een persoonsgebonden budget.

Artikel 9. Gebruikelijke zorg

Bij het vaststellen van de aanspraak op hulp bij het huishouden wordt allereerst bezien of en in hoeverre eventueel andere personen binnen de leefeenheid zelf de problemen kunnen oplossen. Deze ontwikkeling is al onder de AWBZ-indicatiestelling in gang gezet vanaf het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw. Voor zover de ondervonden problemen door middel van dergelijke gebruikelijke zorg kunnen worden opgelost, is er geen aanspraak op hulp bij het huishouden. In de door het college vast te stellen beleidsregels wordt bepaald hoe er rekening wordt gehouden met gebruikelijke zorg bij het vaststellen van een aanspraak op een voorziening voor hulp bij het huishouden. Deze beleidsregels zijn neergelegd in bijlage .. van het Verstrekkingenboek.

Artikel 10. Omvang van de hulp bij het huishouden

Omdat hulp bij het huishouden uiteindelijk altijd in de vorm van dienstverlening zal worden verstrekt, moet de omvang in tijd worden vastgesteld. Daarvoor zijn twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is om concrete tijdseenheden te nemen. Voordeel van deze optie is dat er voor zowel gemeente als aanvrager duidelijkheid is over de omvang van het aantal uren en de bekostiging daarvan. Praktisch nadeel van deze optie is dat er voor elke uitbreiding opnieuw geïndiceerd en besloten moet worden, hetgeen een nieuwe beschikking op basis van een adviesprocedure kan betekenen. De andere optie is dat de omvang in tijd wordt vastgesteld binnen een bandbreedte, zoals dit ook te doen gebruikelijk was onder de AWBZ. De gemeente Aa en Hunze heeft gekozen voor de eerste optie.

Artikel 11. Omvang van het persoonsgebonden budget.

De bedragen voor hulp bij het huishouden in de categorie 1 en 2 kunnen jaarlijks geïndexeerd worden conform artikel 36 verordening.

Artikel 12. Dit zijn de beleidsregels opgenomen in de bijlagen 1 en 2 van het Verstrekkingenboek.

Hoofdstuk 4. Woonvoorzieningen

Artikel 13. Woonvoorzieningen

De woonvoorziening kan worden verstrekt in vier hoofdvormen:

Ad a. de algemene woonvoorziening; voor de soort algemene woonvoorzieningen geldt hetzelfde als voor de klasse algemene voorzieningen (zie definitieartikel); in artikel .. van het WMO-besluit is vastgelegd dat een algemene woonvoorziening niet duurder mag zijn dan € 500;

Ad b. een woonvoorziening in natura, bijvoorbeeld de losse tillift of een douchestoel;

Ad c. het persoonsgebonden budget voor een voorziening;

Ad d. de financiële tegemoetkoming, bijvoorbeeld de tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten; dit is een gemaximeerde vergoeding.

Artikel 14. Primaat collectieve woonvoorzieningen en recht op individuele woonvoorzieningen

In eerste instantie zal worden bezien of een woonprobleem kan worden opgelost met een algemene voorziening. Deze voorziening heeft voorrang bij het zoeken naar een oplossing voor een voor de wet relevant woonprobleem, dus een probleem bij het normale gebruik van de woning, zie de toelichting op het amendement dat leidde tot artikel 4 van de wet (amendement Miltenburg c.s., 30 131, nr. 65).

Als een algemene voorziening niet volstaat als oplossing ofwel niet aanwezig is in de gemeente, moet het probleem middels een individuele voorziening worden opgelost; dat kan zijn een woonvoorziening in natura of een met die voorziening vergelijkbaar persoonsgebonden budget.

Artikel 15. Soorten woonvoorzieningen

Ad a.

Het college kan besluiten om een tegemoetkoming te verstrekken in de verhuis- en inrichtingskosten, indien verhuisd wordt naar een aangepaste of een goedkoper aan te passen woning dan de reeds bewoonde woning. Het college maakt de afweging tussen verstrekking van een tegemoetkoming in de verhuiskosten en een woningaanpassing. Een woonvoorziening, en dus ook een verhuiskostenvergoeding is, volgens de WVG-jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, alleen bedoeld voor situaties waarin de ondervonden problemen in direct oorzakelijk verband staan met bouwkundige of woontechnische aspecten van de te verlaten woning zelf. Omgevingsfactoren als lawaai, stank, gevoelens van onveiligheid, overlast et cetera zijn dus niet van belang. Uitgangspunt van het gemeentelijk beleid is dat zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de voorraad aangepaste woningen in de gemeente.

Ad b en c.
Een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening is een aanpassing van de woning zelf, ter compensatie van de problemen die in de woning spelen ten aanzien van de bewoner met een beperking. Onder een woonvoorziening waarbij geen sprake is van een ingreep van bouw- of woontechnische aard zal in de praktijk met name een persoonsgebonden budget voor woningsanering in verband met COPD verstaan worden. Ook kan onder deze categorie worden begrepen hulpmiddelen voor baden, wassen en douchen die niet nagelvast aan de woning zijn bevestigd, alsmede mobiele patiëntenliften. Deze laatste twee categorieën roerende woonvoorzieningen kunnen ook in de vorm van een voorziening in natura worden verstrekt, zodat hergebruik mogelijk is.

Ad d.

Deze regeling komt uit de WVG-verordening. In die gevallen waarin iemand met beperkingen tijdens het aanbrengen van de voorzieningen niet in de woonruimte kan blijven wonen en om deze reden tijdelijk naar een andere woonruimte moet uitwijken, zodat hij met dubbele woonlasten wordt geconfronteerd, kan voor de periode dat dit noodzakelijk is, tot een maximum van zes maanden, een tegemoetkoming in die dubbele woonlasten worden verstrekt. Dit is een gemaximeerde vergoeding. Een tegemoetkoming in de kosten in verband met tijdelijke huisvesting wordt alleen verleend als degene met beperkingen redelijkerwijs niet had kunnen voorkomen dat hij deze dubbele woonlasten zou hebben.

Ad e.

Ook deze regeling is overgenomen uit de WVG-verordening. Het vinden van een geschikte huurder voor een aangepaste woning zal in veel gevallen langer duren dan de termijnen die voor iemand zonder beperkingen gelden. Door de eigenaar van de woning gedurende een periode van zes maanden een gemaximeerde vergoeding voor de gedeelde huurinkomsten te verlenen kan bevorderd worden dat de aangepaste woonruimte beschikbaar blijft voor personen met beperkingen. De eerste maand dat de woning leeg staat wordt niet vergoed.

Ad f.

Omdat met de Wet maatschappelijke ondersteuning niet wordt beoogd om het inhoudelijke beleidsterrein ten opzichte van de vervallen Wet voorzieningen te verbreden, noch om dat te versmallen, is de uitruimte als woonvoorziening opgenomen. Een uitruimte is een ruimte die op basis van het vervallen artikel 1, lid 1, onder e. van de Wet voorzieningen gehandicapten kan worden gedefinieerd als een verblijfsruimte, waarin een persoon die tengevolge van een beperking in de vorm van een ernstige gedragsstoornis ernstig ontreemd gedrag vertoont, zich kan afzonderen of tot rust kan komen. Een zeer specifieke voorziening derhalve, die alleen op basis van een specifieke noodzaak en op basis van een specifieke beperking kan worden verstrekt. Voor verdere details van de regeling zie het Verstrekkingsboek.

Artikel 16. Primaat van de verhuizing

Al onder de Wet voorzieningen gehandicapten gold de regel dat bij een aanvraag voor een woningaanpassing eerst werd gezien of verhuizing naar een andere woning een oplossing kon bieden. Dit is het zogenaamde primaat van de verhuizing. In feite gaat het om een uitwerking van de regel dat in beginsel wordt gekozen voor de goedkoopst adequate voorziening. De mogelijkheid tot het hanteren van het primaat van de verhuizing is onder de Wet voorzieningen gehandicapten in de jurisprudentie erkend, zij het dat wel enkele duidelijke voorwaarden zijn gesteld. In de eerste plaats moeten de financiële gevolgen van de verhuizing voor de woonlasten binnen aanvaardbare financiële grenzen vallen. Verder moet duidelijk zijn dat de oplossing in de vorm van een verhuizing kan worden gerealiseerd binnen een uit het advies blijkende medisch verantwoorde termijn. Dat houdt dus in dat het college zicht moet hebben op de woningvoorraad om een indicatie te kunnen geven van de mogelijkheden om binnen die medisch verantwoorde termijn te kunnen verhuizen naar een geschikte aangepaste of goedkoper aan te passen woning. Ook diverse andere relevante aspecten, die nader zijn uitgewerkt in het Verstrekkingsboek, kunnen, afhankelijk van de situatie een rol spelen bij de afweging omtrent het toepassen van het primaat van de verhuizing in een concreet geval. Het primaat van verhuizing wordt in de gemeente Aa en Hunze in de overweging betrokken wanneer de geraamde kosten van de woningaanpassing(en) in de huidige woning een bedrag van € 8.169,-- niet overstijgen (artikel 7.3 WMO-besluit).

Artikel 17. Primaat van de losse woonunit

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten konden gemeenten woningaanpassingen duurder dan € 20.420,-- onder bepaalde voorwaarden declareren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Onder de Wet maatschappelijke ondersteuning vervalt deze mogelijkheid en zullen de kosten voor rekening van de gemeenten komen. Als het gaat om grote aanpassingen aan huurwoningen die opnieuw kunnen worden verhuurd voor de huisvesting van mensen met beperkingen, kan de investering

over een langere periode afgeschreven worden. In gevallen waarin dat niet speelt, wordt in principe uitgegaan van het primaat van losse woonunits. In situaties waarin de mogelijkheid in de concrete situaties bestaat, wordt aan gebruik van een dergelijke unit voorrang gegeven middels deze bepaling. Het primaat van de verhuizing is vergeleken met het primaat van de losse woonunit het hogere primaat. Pas als duidelijk is dat het primaat van de verhuizing geen toepassing kan vinden kan overwogen worden of het primaat van de losse woonunit een optie is.

Artikel 18. Uitsluitingen

De voorzieningen genoemd in dit hoofdstuk worden alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden. Verder worden geen woonvoorzieningen verstrekt in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen voor ouderen of personen met beperkingen of voorzieningen die in dergelijke gebouwen, ook in de wooneenheden, bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Met betrekking tot woonvoorzieningen aan recreatiewoningen is bij collegebesluit van 8 januari 2008 geregeld dat wanneer de bewoners van een dergelijke woning een persoonsgebonden gedoogbeschikking hebben ontvangen zij in aanmerking komen voor alle voorzieningen in het kader van de Wmo, dus ook voor woonvoorzieningen. Voor het treffen van zodanig ingrijpende woonvoorzieningen dat deze voorzieningen slechts met een bouwvergunning gerealiseerd kunnen worden geldt echter – mogelijk in afwijking van artikel 16 lid 2 Verordening – het primaat van de verhuizing. Voor deze voorzieningen kunnen geen bouwvergunning worden verleend omdat er sprake is van van het bestemmingsplan afwijkend gebruik. Voor afwijkend gebruik van gebouwen kan nimmer een bouwvergunning worden verleend omdat daarmee de aard en de omvang van de overtreding van het bestemmingsplan wordt vergroot.

Artikel 19. Hoofdverblijf

In tegenstelling tot de Wet voorzieningen gehandicapten wordt in de wet niet expliciet vermeld dat de gemeentelijke compensatieplicht alleen geldt voor de inwoners van de gemeente. De staatssecretaris heeft bij de totstandkoming van de wet aangegeven dat het voor de hand ligt ervan uit te gaan dat het compensatiebeginsel zich in beginsel uitstrekt tot inwonenden van de gemeente en dat dit 'doorloopt' als die persoon tijdelijk niet in de gemeente verblijft (TK 2006-2007, 29 538 / 39).

In eerste instantie geeft de gemeentelijke basisadministratie uitsluitel. Voor bepaalde gezondheidszorginstellingen geldt dat de bewoners een briefadres elders kunnen aanhouden. De gemeente waar de aanvrager van de voorziening daadwerkelijk verblijft heeft de verplichting tot compensatie van beperkingen. In het geval van AWBZ-bewoners heeft deze verplichting geen betrekking op de woonvoorzieningen. Het is noodzakelijk de zinsnede 'of zal hebben' op te nemen voor situaties waarin de aanvrager naar een andere gemeente wil verhuizen en in die gemeente een woning wil laten bouwen of aanpassen voordat deze daadwerkelijk wordt betrokken, zie ook artikel 20, onder ...

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten waren AWBZ-bewoners uitgesloten van het recht op woonvoorzieningen. Een bovenwettelijke uitzondering hierop werd door gemeenten gemaakt voor het zogenaamde bezoekbaar maken van een woonruimte voor bezoek aan ouders of andere familieleden. Deze uitzondering was gebaseerd op de verordening. Omdat met de wet niet wordt beoogd om de omvang van de onder de Wet voorzieningen gehandicapten geregelde zorgplicht in te krimpen of uit te breiden, is de optie van het bezoekbaar maken ook weer in de verordening opgenomen in artikel 19. Verdere verplichtingen dan hier genoemd in de verordening heeft de gemeente derhalve niet. 'Bezoekbaar maken' wordt in de verordening daarom gelimiteerd tot het bereikbaar maken van de woonruimte zelf en enkele essentiële ruimten daarin, en wordt in het WMO-Besluit gemaximeerd. Zie verder het Verstrekkingsboek.

Artikel 20. Beperkingen

Om in aanmerking te komen voor woonvoorzieningen moet er een duidelijke samenhang zijn tussen de ondervonden woonproblemen en de beperking die men heeft. Aanvragen voor woonvoorzieningen die hun oorzaak vinden in andere factoren dan die beperking, kunnen worden geweigerd op grond van artikel 20.

Ad a.

Deze afwijzingsgrond is afkomstig uit de Modelverordening Wet voorzieningen gehandicapten, en is bedoeld voor situaties waarin de gebruikte materialen voor problemen zorgen.

Ad b.

Het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw is vastgesteld in het Bouwbesluit 2003. Woonvoorzieningen die op dat uitrustingsniveau worden verstrekt, zijn in beginsel van voldoende kwaliteit; duurdere of andere voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Een duidelijke begrenzing derhalve. Garages bijvoorbeeld vallen niet onder dit niveau. Alleen in die gevallen dat bijvoorbeeld vanuit welstandstoezicht hogere eisen worden gesteld, kan het college hierop een uitzondering maken. Over de hiermee gepaard gaande kosten moeten in een concrete situatie afspraken gemaakt worden. Ook bij hulp bij het huishouden speelt deze bepaling een rol. Indien bijvoorbeeld aanzienlijk meer hulp wordt gevraagd vanwege het feit dat men in een veel grotere of meer luxe woning woont, geeft deze bepaling een duidelijke grens aan.

Ad c.

Onder c. wordt de verhuizing naar een inadequate woning genoemd als weigeringsgrond voor woonvoorzieningen. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar zin in heeft. Uitzondering in deze bepaling is de zogeheten 'belangrijke reden'. Daarbij moet gedacht worden aan een verhuizing wegens samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk elders.

Ad d.

Als een persoon met beperkingen verhuist, zal deze, in relatie tot die beperkingen, moeten zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat men zo maar een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de gemeente indient. Met 'verhuizen' wordt hier overigens niet alleen bedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract, zie ook artikel 19 lid 1 waarin wordt bepaald dat het gaat om een situatie waarin men in de betreffende woning 'zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben'.

Voor de toepassing van deze weigeringsgrond geldt dat ook de gemeente ervoor zal moeten zorgen zicht te hebben op de aangepaste of makkelijk aan te passen woningvoorraad, niet alleen sociale huurwoningen, maar ook in de vrije sector en zo nodig het koopwoningenbestand. Daarnaast zal de gemeente haar burgers goed moeten informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat iemand al dan niet is verhuisd naar de voor zijn situatie meest geschikte woning.

Ad e.

Op basis van het feit dat voorzieningen op grond van de wet in hoofdzaak zijn gericht op het individu, worden in beginsel geen voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen verstrekt. Evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten gold, zijn er uitzonderingen gemaakt voor de in de verordening genoemde voorzieningen in gemeenschappelijk ruimten. De opsomming is limitatief, dat wil zeggen dat er niet meer hoeft te worden verstrekt dan er in de verordening is genoemd.

Ad f.

Verhuizingen naar AWBZ- en andere zorginstellingen leiden ertoe dat de aanvrager buiten de doelgroep van de wet valt; deze mensen kunnen immers niet meer zelfstandig participeren en hebben dus geen aanspraak op woonvoorzieningen, ook al omdat ze die onder de WVG niet hadden. Als er in de te verlaten woning geen problemen bij het normale gebruik van de woning werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen en is men verhuisd naar een inadequate woning. In dergelijke situaties is er, evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten geen aanspraak op woonvoorzieningen, hetgeen al meermaals door de Centrale Raad van Beroep is bevestigd.

Artikel 21. Terugbetaling bij verkoop

De Modelverordening Wet voorzieningen gehandicapten bevatte een zogenaamde anti-speculatiebepaling. Deze bepaling komt in deze modelverordening terug en heeft als doel dat de eigenaar (een deel van) de waardevermindering, die het gevolg is van de aanpassing van de eigen woning in het kader van de Wmo of een voorganger, terugbetaald. De datum van de verkoop is daarbij bepalend, omdat op die datum reeds vaststaat wat de verkoopprijs van de woning en wat de meerwaarde ten gevolge van de aanpassing is. Het is aan het college om te bepalen of en in hoeverre in een concrete situatie gebruik van deze bepaling wordt gemaakt, aangezien er een afweging dient plaats te vinden tussen de kosten van het effectueren van deze bepaling (taxatie, administratieve lasten) in relatie tot de te verwachten baten.

Hoofdstuk 5. Het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Artikel 22. Vormen van te verstrekken voorzieningen

Ad a.

De collectieve vervoersvoorziening is al bekend in de vorm van het collectief vraagafhankelijk vervoer, zoals dat zich vanaf 1994 onder de Wet voorzieningen gehandicapten heeft ontwikkeld.

Ad b.

Individuele voorzieningen in natura kunnen bestaan uit een diversiteit van vervoermiddelen, evenals onder de Wet voorzieningen gehandicapten. In het Verstrekkingenboek wordt uitgewerkt onder welke voorwaarden men voor een bepaald soort voorziening in aanmerking komt.

Ad c.

Belangrijkste aanvulling ten opzichte van de Wet voorzieningen gehandicapten is het persoonsgebonden budget. De vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget door het college wordt in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze uitgewerkt.

Artikel 23. Het recht op een algemene voorziening.

Door deze formulering is bepaald dat louter de aantoonbare beperkingen van de persoon in relatie tot de beperkingen van de bestaande vervoerssystemen bepalend zijn voor de vraag of, en zo ja in hoeverre de aanvrager in aanmerking komt voor een voorziening terzake.

Algemeen criterium om in aanmerking te kunnen komen voor een vervoersvoorziening is het ten gevolge van een beperking niet kunnen gebruiken van het openbaar vervoer. Die regel stamt uit de aan de Wet voorzieningen gehandicapten voorafgaande AAW en wordt in de praktijk beoordeeld door te kijken naar de loopafstand van een aanvrager (de bekende 800-metergrens).

Doordat de streekbus, bijvoorbeeld voor iemand met een functionele beperking niet toegankelijk is, heeft men recht op een vervoersvoorziening. Psychische problemen (men durft niet in een drukke bus, men is bang voor de trein) zijn daardoor niet zonder meer een indicatie voor een vervoersvoorziening. Therapie is in het algemeen voorliggend, dat is in dit geval niet anders. Is in zo'n situatie de problematiek op te lossen, dan was de problematiek tijdelijk en viel deze derhalve terecht niet onder de wet, bij gebrek aan een langdurige noodzaak. Anders wordt het als blijkt dat het probleem niet therapeutisch opgelost kan worden. Dan is wel een langdurige noodzaak aanwezig en zou wel een vervoersvoorziening verstrekt kunnen worden. Het gaat dan, enigszins gechargeerd, over het verschil tussen personen met een psychische handicap en mensen met een psychiatrische stoornis.

In het tweede lid is de mogelijkheid gegeven dat de collectieve vervoersvoorziening verstrekt wordt in de vorm van een vervoerspas. Met de vervoerspas kan de Wmo-vervoersgeïndiceerde onbeperkt reizen tegen gereduceerd tarief in een straal van 25-30 kilometer rond de woning. Dit is verder uitgewerkt in het verstrekkingenbeleid.

In het derde lid is geregeld dat van de CVV-geïndiceerde binnen het vastgestelde zoneringsgebied een betaling gevraagd wordt op basis van het door contractpartners vast te stellen vervoertarief. Dit bedrag kan dus veranderen, bijvoorbeeld wanneer een nieuw contract aangegaan wordt. In de huidige regeling betaalt de CVV-geïndiceerde binnen dit vervoersbereik zelf een bedrag van € 0.43 per kilometer.

Artikel 24. Het primaat van de collectieve vervoersvoorziening

Artikel 24 geeft het primaat van de algemene voorzieningen aan boven de individuele verstrekkingen zoals genoemd onder b. en c. van artikel 22. Men kan voor individuele verstrekkingen in aanmerking komen:

- a indien men door de aard van de beperking geen gebruik kan maken van een collectieve vervoersvoorziening of
- b indien er geen algemene voorziening aanwezig is.

Individuele voorzieningen kunnen echter ook in aanvulling op het gebruik van een collectief systeem verstrekt worden. Dit is het geval wanneer het collectief systeem de vervoersbehoefte van de aanvrager die een aanspraak heeft niet volledig dekt. Dit is volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wet voorzieningen gehandicapten van bijzonder belang bij mensen die slechts zeer beperkt mobiel zijn (mensen met een loopafstand van maximaal circa 100 meter). Alleen collectief vervoer is voor deze categorie mensen geen passende voorziening. Zie voor de uitwerking van dit primaat het Verstrekingenboek.

Artikel 25. Soorten individuele vervoersvoorzieningen

Het eerste lid van dit artikel is overgenomen uit de WVG-verordening, met name om de forfaitaire vergoedingen voor een aantal van deze voorzieningen te regelen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.

Het tweede lid is uit de WVG-verordening ongewijzigd overgenomen. Een persoon die voor collectief vraagafhankelijk vervoer is geïndiceerd kan in plaats van voor een vervoerspas ook in aanmerking komen voor een geldbedrag dat gelijk is aan het bedrag dat de gemeente betaalt voor de vervoerspas. Op grond van artikel 22 lid a in samenhang met artikel 23 lid 2 is de vervoerspas een algemene vervoersvoorziening, waar op grond van artikel 6 lid 1 onder a geen persoonsgebonden budget voor mogelijk is. Deze regel is daarop dus een uitzondering.

Artikel 26. Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen.

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten is in de rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep bepaald dat het stellen van een inkomensgrens voor een forfaitaire tegemoetkoming in vervoerskosten bij een inkomen van 1,5 x de bijstandsnorm niet in strijd was met de geldende zorgplicht. Iemand met een dergelijk inkomen wordt geacht de kosten van het lokaal vervoer of bezit en gebruik van een auto zelf te kunnen dragen. Er is een duidelijke relatie met het begrip 'algemeen gebruikelijk'; indirect worden de kosten van vervoer in relatie tot het inkomen algemeen gebruikelijk geacht. Het is niet onredelijk om zowel een eigen bijdrage voor een voorziening te vragen als bij een inkomen hoger dan 1,5 x het norminkomen geen voorziening te verstrekken. De grond voor beide maatregelen is verschillend. Met een eigen bijdrage wordt er een beroep op de eigen verantwoordelijkheid gedaan; door een inkomensgrens te stellen waarboven geen voorziening wordt verstrekt wordt gewezen op het algemeen gebruikelijke karakter van de voorziening boven die inkomensgrens.

Bij een inkomen hoger dan anderhalf maal de bijstandsnorm wordt ook geen vervoerspas verstrekt.

Artikel 27. Omvang in gebied en in kilometers.

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten was de zorgplicht voor vervoer beperkt tot verplaatsingen in het kader van het leven van alledag in de directe woon- of leefomgeving; de wet spreekt nu in artikel 4 lid 1, onder c. over 'het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel'.

Sinds maart 2002 houdt de vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wet voorzieningen gehandicapten in dat een vervoersvoorziening of een combinatie van voorzieningen de mogelijkheid moet bieden om op jaarbasis minimaal 1.500-2.000 kilometer af te leggen. Deze jurisprudentie wordt hier vastgelegd, aangezien met deze wet niet wordt beoogd de werkingssfeer van de Wet voorzieningen gehandicapten uit te breiden.

Hoofdstuk 6. Verplaatsen in en rond de woning.

Artikel 27. Diverse typen rolstoelvoorzieningen.

Onder de Wet voorzieningen gehandicapten waren rolstoelen in de wet zelf als aparte categorie voorzieningen opgenomen. In de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat niet het geval, maar aangezien met deze wet niet wordt beoogd het verstrekkingenbeleid ten opzichte van de voorafgaande Wet voorzieningen gehandicapten te verbreden of te versmallen, wordt de rolstoel gehandhaafd als de enige voorziening waarmee beperkingen bij het verplaatsen in en rond de woning in het kader van de wet gecompenseerd kunnen worden. Een definitie van een rolstoel is niet te geven, daarom wordt hier onder het begrip 'rolstoel' een rolstoel verstaan zoals iedereen die kent. Deze rolstoel kan zowel handbewogen als elektrisch aangedreven zijn. Een (elektrische) trippelstoel wordt niet als rolstoel beschouwd en wordt niet op grond van de wet verstrekt. De trippelstoel valt onder de door de Regeling Zorgverzekering te verstrekken voorzieningen. Een rolstoel kan worden gebruikt als een verplaatsingsmiddel zowel voor binnen als voor buiten. Primaire doel van de rolstoel is het zittend verplaatsen, omdat lopend verplaatsen, ook met op grond van andere regelingen te verstrekken voorzieningen als looprekken, rollators, wandelstokken en krukken niet of onvoldoende mogelijk is. Kosten van onderhoud en reparatie van de rolstoel vallen eveneens onder de wet.

Voorzieningen die geen verband houden met het genoemde primaire verstrekkingdoel, het verplaatsen, omdat ze nodig zijn in verband met therapeutische doeleinden, worden niet op grond van de wet verstrekt. Hierbij valt te denken aan aanpassingen voor het gebruik van zuurstofapparatuur en andere aanpassingen. Bij accessoires gaat het uiteraard alleen om medisch noodzakelijke en niet-algemeen gebruikelijke zaken.

Rolstoelen voor incidenteel gebruik hoefden onder de Wet voorzieningen gehandicapten formeel niet te worden verstrekt, hoewel dat in de praktijk wel vaak gebeurde. Wanneer een rolstoel zeer incidenteel gebruikt wordt kan deze ook gehuurd worden. De gemeente hoeft dan geen voorziening te verstrekken. Wanneer rolstoelen, bijvoorbeeld in een seniorencomplex, iets intensiever gebruikt worden, zou de gemeente een rolstoelpool kunnen opzetten. Hierdoor wordt voorkomen dat een groot aantal rolstoelen weinig frequent wordt gebruikt. De rolstoelen uit de rolstoelpool worden frequent gebruikt. Uiteraard moet het daadwerkelijk mogelijk zijn een rolstoel uit de pool te lenen. De pool moet dan ook voldoende geschikte rolstoelen op voorraad hebben. Onder b. en c. betreft het de individuele rolstoel voor dagelijks zittend gebruik, terwijl onder d. de sportrolstoel wordt genoemd.

De sportrolstoel valt in het kader van deze verordening onder het begrip rolstoel. Onder de Wet voorzieningen gehandicapten was de sportrolstoel, verstrekt in de vorm van een forfaitaire financiële tegemoetkoming, een bovenwettelijke voorziening die alleen op basis van de verordening werd verstrekt.

Artikel 29. Incidenteel, dan wel dagelijks rolstoelgebruik en sportrolstoel

In dit artikel is geregeld dat een aanvrager voor een rolstoel uit een rolstoelpool in aanmerking kan komen als het gaat om incidenteel gebruik van de rolstoel, terwijl een rolstoel in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget verstrekt zal worden als de rolstoel voor het dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning langdurig medisch noodzakelijk is. Geen rolstoel wordt verstrekt als hulpmiddelen als krukken, een rollator, of andere hulpmiddelen een voldoende oplossing bieden voor het verplaatsingsprobleem. Wel kan, als dit noodzakelijk is, een rolstoel verstrekt worden in aanvulling op dergelijke voorzieningen, mits het gebruik dagelijks noodzakelijk is. De nadere verstrekkingcriteria zijn vastgelegd in het Verstrekkingenboek.

Indien de rolstoel niet noodzakelijk is voor incidenteel gebruik, maar voor dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning kan de rolstoel verstrekt worden als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget. Een rolstoel uit de rolstoelpool is dan immers geen adequate voorziening.

Een sportrolstoel, in principe altijd te verstrekken als een financiële tegemoetkoming, zal verstrekt worden als zonder de sportrolstoel sportbeoefening niet mogelijk is of zal zijn. Daarbij dient onder het begrip sportrolstoel uitsluitend een sportrolstoel verstaan te worden. Andere sportvoorzieningen worden niet verstrekt, evenmin als hulpmiddelen aan een sportrolstoel zoals een handbike, die alleen voor sportbeoefening, en niet voor het lokaal verplaatsen nodig is.

Hoofdstuk 7. Het verkrijgen van voorzieningen en het motiveren van besluiten

Artikel 30. Gebruik aanvraagformulier

In artikel 4:1 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk wordt ingediend, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Dat betekent dat er altijd een eerste handeling van de kant van de aanvrager noodzakelijk is: er moet eerst een aanvraag worden ingediend. Een persoon uit de doelgroep van deze wet kan dus niet verwachten dat vanuit de gemeente op eigen initiatief iets in zijn of haar richting wordt ondernomen. In dit artikel is bepaald dat de aanvraag plaats dient te vinden op een daartoe beschikbaar gesteld aanvraagformulier. De aanvraag in het kader van de wet die niet op het beschikbaar gestelde aanvraagformulier is ingediend, kan echter niet zonder meer buiten behandeling worden gelaten. De Algemene wet bestuursrecht bepaalt immers dat de aanvraag in ieder geval naam en adres van de aanvrager en een aanduiding van de beschikking die gevraagd wordt, dient te bevatten en verder ondertekend moet zijn. Jurisprudentie leert dat een ondertekend formulier, dat overigens niet is ingevuld, geaccepteerd dient te worden als de overige benodigde bescheiden daarbij zijn gevoegd. Het ligt voor de hand in een dergelijke situatie te verzoeken om aanvulling van de gegevens.

Artikel 31. Inlichtingen, onderzoek, advies en beschikking.

Lid 1 onder a en b van dit artikel in de Verordening bepaalt dat het college bevoegd is de aanvrager op te roepen in persoon te verschijnen en te ondervragen op een door het college te bepalen plaats en

tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de aanvraag.

Advies wordt in ieder geval gevraagd wanneer het een eerste aanvraag door de betrokkene betreft. Dit bijvoorbeeld om te kunnen beoordelen of het wellicht om een progressief ziektebeeld gaat, waarbij vooruitlopend op dit proces reeds eerder ingrijpendere maatregelen getroffen dienen te worden dan op het moment van de aanvraag nodig lijkt. Doorslaggevend is echter dat vanaf het begin duidelijk geobjectiveerd wordt wat er medisch gezien speelt bij de betrokken aanvrager. Het spreekt voor zich dat bij overgang van AWBZ en WVG naar deze wet voor diegenen die al een voorziening hadden niet gesproken wordt van eerste aanvraag. Van eerste aanvraag wordt gesproken als een aanvrager in zijn geheel niet bekend is bij de afdeling.

Een afwijzing om medische redenen, zoals bedoeld onder b, kan uiteraard alleen maar op basis van een medisch advies.

Met name wanneer de aard van de aandoening niet echt duidelijk is, is advies onontbeerlijk; soms kan een op het oog eenvoudige aanvraag leiden tot een stroom van verdere aanvragen, zonder dat duidelijk is wat iemand mankeert. Dat kan bij verstrekking van voorzieningen zelfs tot invaliderende effecten voor de aanvrager en onnodige kosten voor de gemeente leiden. Dit probleem speelt in het bijzonder bij een aantal zogeheten (medisch) moeilijk objectieveerbare aandoeningen: (m)moa's.

Tot slot vraagt het college advies, indien dit overigens gewenst wordt geacht. Het zal duidelijk zijn dat hier een scala aan argumenten op te voeren valt. Door deze bepaling is het echter te allen tijde mogelijk om advies te vragen. Het is verstandig hierbij te (kunnen) motiveren waarom advies gevraagd wordt, met het oog op een eventuele beroepsprocedure, waarin dit een rol zou kunnen spelen.

De bepaling in lid 3 spreekt voor zich; het is duidelijk dat gegevens inzake de medische toestand, het inkomen, de woonsituatie en allerlei andere gegevens noodzakelijk kunnen zijn om een aanvraag te kunnen beoordelen. Er is een duidelijke praktische samenhang met artikel 30 van deze verordening, inzake het gebruik van een door het college te verstrekken formulier. Door middel van gebruik van een formulier kunnen de procedures inzake de gegevensverstrekking worden gestroomlijnd.

Uiteraard moet er niet meer worden opgevraagd dan noodzakelijk is voor het nemen van een besluit op de aanvraag, zie hieromtrent ook artikel 4:3 Algemene wet bestuursrecht. Weigert de aanvrager de voor het nemen van het besluit noodzakelijke gegevens te verstrekken, dan rest het college niets anders dan de aanvraag volgens de procedure van artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht buiten behandeling te laten.

Ten aanzien van het omgaan met de – vaak privacygevoelige – gegevens moet de gemeente rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Lid 4 geeft aan dat bij de advisering gebruik gemaakt moet worden van de zogenaamde ICF-classificatie van de Wereld Gezondheidsorganisatie. Deze bepaling is in de verordening opgenomen naar aanleiding van de toelichting op amendement 65, waarin staat: 'Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.'

Mede omdat bij de indicatiestelling van de diverse functies in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten eveneens van deze classificatie gebruik wordt gemaakt kan het gebruik van de ICF-classificatie afstemming tussen de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en deze wet vergemakkelijken.

Artikel 32. Samenhangende afstemming

In artikel 5, lid 2, onder b. van de wet is vastgelegd dat de Raad in de verordening bepaalt op welke wijze de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend afgestemd wordt op de situatie van de aanvrager. Deze bepaling is bedoeld om, naast de toepassing van algemene bestuursrechtelijke zorgvuldigheidseisen, de inhoud van de voorzieningen zelf, vanuit cliëntperspectief, in samenhang te bezien.

Artikel 33. Wijzigingen in de situatie

Het spreekt voor zich dat wijzigingen in de situatie gemeld dienen te worden in al die gevallen dat zij van invloed zijn op de verstrekte of te verstrekken voorzieningen.

Artikel 34. Intrekking van een voorziening

Duidelijk is, dat verstrekking van voorzieningen gebonden is aan voorwaarden. Het is in verband met het kenbaarheidvereiste, verwoord in de passage 'waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed zijn op het recht op een voorziening', van groot belang om de voorwaarden op grond waarvan een voorziening wordt verstrekt duidelijk te vermelden in een beschikking. Het is daarom raadzaam om een belanghebbende te wijzen op de voorwaarden die het recht op de voorziening met zich meebrengen. Daarnaast is het belangrijk in de beschikking ook expliciet te wijzen op de verplichting om wijzigingen in de situatie aan het college door te geven. Mocht er sprake zijn van een, om wat voor reden dan ook, ten onrechte toegekende voorziening, dan vergemakkelijkt een duidelijke formulering in de beschikking een eventuele beëindiging of terugvordering van (het recht op) een voorziening, omdat de betrokkene zich dan niet kan beroepen op onbekendheid met de feiten.

Artikel 35. Terugvordering

De wet bevat geen bepalingen omtrent terugvordering van voorzieningen, wat reden is om deze mogelijkheid op te nemen in de verordening, omdat er anders geen juridische basis is om voorzieningen terug te vorderen. Indien er, naar later blijkt, ten onrechte is uitbetaald of geleverd (voorziening in na-

tura) is, kan het college de voorziening geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Het besluit tot herziening van het recht op de voorziening en de daaraan gekoppelde terugvordering biedt echter geen executoriale titel, zoals bijvoorbeeld in de Wet werk en bijstand het geval is bij terugvordering. Er is wel sprake van een civielrechtelijke vordering op grond van onverschuldigde betaling waarvoor het Burgerlijk Wetboek, boek 6 artikel 203 e.v. de wettelijke basis biedt. Aan de gerechtelijke procedure zijn kosten verbonden, met name in gevallen waarin de vordering hoger is dan € 5.000,- en de gemeente zich moet laten vertegenwoordigen door een advocaat. Bij lagere bedragen kan een eenvoudige dagvaardingsprocedure bij de sector kanton gevolgd worden, zonder gerechtelijke bijstand.

Het ligt voor de hand dat van de terugvorderingmogelijkheid in ieder geval gebruik wordt gemaakt indien er aan de zijde van de aanvrager sprake is van verwijtbaarheid. Wanneer deze dus bewust verkeerde gegevens heeft verstrekt, bijvoorbeeld over zijn inkomen. Ook kan terugvordering van een voorziening in natura aan de orde zijn wanneer de aanvrager in gebreke blijft zijn eigen bijdrage binnen de gestelde termijn en na aanmaning te voldoen. Het is raadzaam vooraf een inschatting te maken van de kosten en te verwachten baten, gezien de mogelijke kosten van een civielrechtelijke procedure. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar de kosten van inschakeling van een advocaat, maar ook naar mogelijke invorderingskosten, zoals de kosten van inschakeling van een deurwaarder.

Wanneer blijkt dat een persoonsgebonden budget, financiële tegemoetkoming of een gemaximeerde vergoeding binnen zes maanden na de uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor deze is verleend, kan deze betaling ook worden teruggevorderd. Het gaat hierbij om voorzieningen waarbij de uitbetaling van de tegemoetkoming of de vergoeding aan de aanschaf van de voorziening voorafgaat. Bij woningaanpassingen zal dit in de regel niet voorkomen omdat de uitbetaling pas dan plaatsvindt nadat de woningaanpassing is uitgevoerd. Artikel 35 is dus niet van toepassing op woningaanpassingen.

Bij de verstrekking van een persoonsgebonden budget wordt ervan uitgegaan dat de voorziening binnen een maand nadat het bedrag is overgemaakt is aangeschaft; dan wordt, wanneer van toepassing, de eigen bijdrage ingehouden.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 36. Hardheidsclausule

Artikel 37 bepaalt dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze verordening, en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Zo nodig wordt hierbij advies ingewonnen. Dit afwijken kan alleen maar ten gunste en nooit ten nadele van de betrokken persoon met beperkingen of de eigenaar van de woonruimte. Bij de woningeigenaar, bijvoorbeeld een corporatie, kan gedacht worden aan een situatie waar het van belang is dat een woonruimte ook langer dan zes maanden leeg staat, omdat bijvoorbeeld bekend is dat een persoon met beperkingen voor wie de aangepaste woning uitermate geschikt is, op het punt staat om uit een revalidatiecentrum te worden ontslagen. In die gevallen kan het doelmatiger zijn om een langere periode een tegemoetkoming in de huurderiving te verstrekken. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als een regel. Het college moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken.

Het individualiseringsbeginsel van artikel 4 lid 2 van de wet zal in veel gevallen ook eerder aangegrepen dienen te worden dan de hardheidsclausule, alleen al omdat het een hogere regel is. Wanneer in het individuele geval het weigeren van een voorziening onredelijk werkt zal veelal een beroep op dit artikel gedaan kunnen worden.

Artikel 37. Indexering

Deze bepaling, maakt het mogelijk alle bedragen, genoemd in het op de verordening gebaseerde Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Aa en Hunze te indexeren. Indexering voor de meeste van de op deze verordening gebaseerde normbedragen vindt plaats volgens het CBS-prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning (AMvB) bepaalt in artikel 4.5. lid 1 dat ook de bedragen van de eigen bijdragen jaarlijks aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie worden gewijzigd bij ministeriële regeling. De bedragen van artikel 12 Besluit zijn gebaseerd op de Beleidsregels UWV normbedragen voorzieningen en de Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer. Het is niet de bedoeling deze bedragen te indexering maar de jaarlijkse aanpassingen binnen deze regelgeving aan te houden.

Artikelen 38. en 39. Inwerkingtreding en citeertitel

Met betrekking tot de inwerkingtreding is het moment van aanvraag bepalend. Wanneer een aanvraag is ingediend in het oude jaar wordt het besluit genomen op basis van de oude regelgeving.

De eigen bijdrage / het eigen aandeel in de kosten wordt in rekening gebracht bij nieuw te verstrekken voorzieningen. Over voorzieningen die vóór 2009 in bezit van de aanvrager zijn wordt geen eigen bijdrage / eigen aandeel in rekening gebracht.